

ХІРУРГІЯ ДОНБАСУ

Науково – практичний
журнал

том 6, № 2, 2017 р.

Головний редактор Іоффе І.В.

Відповідальний секретар

Круглова О.В.

Коректор

Бондаренко Я.В.

Журнал зареєстровано

Державною реєстраційною
службою України.

Свідоцтво про реєстрацію

КВ № 18833 – 7633 Р від 26.03.2012 р.

Адреса редакції

Державний заклад

«Луганський державний
медичний університет»

93012, вул. Будівельників, 32

м. Рубіжне, Україна

Телефон/факс (06453) 6–17–32

e-mail: ukrmedalm@gmail.com

Рекомендовано до друку

Вченою радою

ДЗ «Луганський державний
медичний університет»

(протокол №10 від 20.06.2017 р.)

Підписано до друку 21.06.2017 р.

Видавництво ДЗ «Луганський
державний медичний університет»

Формат 60x84,8.

Папір офсетний.

Наклад 100 прим.

Члени редакційної ради:

Вовк Ю.М. (Рубіжне)

Ганжий В.В. (Запоріжжя)

Гоженко А.І. (Одеса)

Зельоний І.І. (Рубіжне)

Іоффе О.Ю. (Київ)

Комаревцев В.М. (Рубіжне)

Постернак Г.І. (Рубіжне)

Пінський Л.Л. (Рубіжне)

Сидорчук І.Й. (Чернівці)

Тамм Т.І. (Харків)

Усатов С.А. (Рубіжне)

**Журнал є фаховим виданням для публікації
основних результатів дисертаційних робіт
у галузі медичних наук
(Наказ Міністерства освіти і науки України
№ 820 від 11.07.2016 р.)**

ЗМІСТ		CONTENT
ОРИГІНАЛЬНІ СТАТТІ		ORIGINAL ARTICLES
Біловол О.М., Ромаданова О.І., Семидоцька Ж.Д. Рівень трансформуючого фактора росту (TGF- β 1) залежно від генезу гломерулярних уражень та його динаміка під впливом диференційованої терапії	5	Bilovol O.M., Romadanova O.I., Semidotska Zh.D. Level of transforming growth factor (TGF- β 1) depending on the genesis of glomerular lesion, the stage of chronic kidney disease and its dynamics under the influence of differentiated therapy
Григорова А.О., Шкляр А.С., Бабій Л.М., Савченко А.А., Мухін О.М. Метаболічне забезпечення репаративного остеогенезу при пошкодженнях лицьового черепа	12	Grigороva A.O., Shklyar A.S., Babiy L.M., Savchenko A.A., Mukhin O.M. Metabolic support of reparative osteogenesis in case of injuries of facial cranium
Григорова А.О., Бабій Л.М., Савченко А.А., Шкляр А.С., Мухіна Т.С. Морфо-фізіологічні аспекти реакцій церебральної гемодинаміки при пошкодженнях лицьового черепа	19	Grigороva A.O., Babiy L.M., Savchenko A.A., Shklyar A.S., Mukhina T.S. Morpho-physiological aspects of the cerebral hemodynamics reactions in injuries of facial cranium
Григорова А.О., Бабій Л.М., Савченко А.А., Шкляр А.С., Мухін О.М. Ферментативне та мінеральне забезпечення репаративного остеогенезу при пошкодженнях лицьового черепа	26	Grigороva A.O., Babiy L.M., Savchenko A.A., Shklyar A.S., Mukhin O.M. Enzymatic and mineral maintenance of reparative osteogenesis in injuries of facial cranium
Корниєц Н.Г., Тертычная-Телюк С.В. Особенности влагалищного микробиоценоза у беременных – вынужденных переселенок с инфекциями мочевыводящей системы	35	Korniets N.G., Tertychnaya-Telyuk S.V. Peculiarities of vaginal microbiocenosis in pregnant women – forced migrant with urinary tract infections
Матвійків Т.І. Ультраструктурні зміни епітелію ясен хворих на генералізований пародонтит в динаміці терапії	42	Matviykov T.I. Ultrastructural changes in the gum epithelium of patients with generalized periodontitis in the dynamics of therapy
Мухін А.М., Шкляр А.С. Сучасні аспекти краніопластики фронтально-орбітальних дефектів черепа: проблемно-цільовий аналіз літератури	48	Mukhin A.M., Shklyar A.S. Modern aspects of cranioplasty of the front-orbital defects of the cranium: problem-target analysis of literature

Некрасова Н.О. Гемодинамічна характеристика хребцевих артерій, як діагностичний критерій вертебро-базиллярної недостатності у осіб молодого віку з дегенеративно-дистрофічними ураженнями шийного відділу хребта	57	Nekrasova N.N. Hemodynamic characteristics of vertebral arteries, as a diagnostic criterion of vertebro-basilar insufficiency in young people with degenerative lesions of the cervical vertebral column
Сацута С.В., Пепенін А.В. Особенности послеоперационной санации брюшной полости у больных с абдоминальным сепсисом	65	Satsuta S.V., Pepenin A.V. Feature of postoperative sanitation of a belly cavity at patients with abdominal sepsis
Сирота В.О., Шкляр А.С., Кашаба М.А. Індивідуальна анатомічна мінливість окремих параметрів коронок ікол: морфометричний аналіз	70	Syrota V.O., Shklyar A.S., Kashaba M.A. Individual anatomical variability of individual parameters of crowns of icons: morphometric analysis

ІНДИВІДУАЛЬНА АНАТОМІЧНА МІНЛИВІСТЬ ОКРЕМИХ ПАРАМЕТРІВ КОРОНОК ІКОЛ: МОРФОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ

Сирота В.О., Шкляр А.С., Кашаба М.А.

Донецький національний медичний університет МОЗ України
Харківський національний медичний університет МОЗ України
Харківський інститут медицини та біомедичної науки
ВПНЗ «Київський медичний університет»

Вступ. Індивідуальна анатомічна мінливість властива кожній системі органів людини. Це також стосується і зубощелепної системи. У літературі є роботи, де викладено будову зубних рядів у нормі та при патологічних станах, але складне переплетіня внутрішніх та зовнішніх факторів, які мають вплив на розвиток зубощелепного апарату, призводить до формування перехідних варіантів, які не можна відносити до норми, і, які, при визначних умовах, необхідно відносити до патологій.

Робота присвячена дослідженню діапазонів крайніх розмірів коронок премолярів, які знаходяться в межах та поза межами зубної дуги. Морфометричне вивчення зубів та зубних рядів має велике значення в діагностиці, бо сприяє об'єктивності діагноза, уточненню плану лікування, кількісному контролю та визначенню вірогідної оцінки лікування.

Висота та ширина коронок зубів відносяться до суттєвих ознак, які характеризують норму і патологію зубощелепної системи.

Мета дослідження полягала у вивченні морфометричних особливостей коронок ікол.

Матеріал і методи: методами морфометрії та статистичного аналізу обстежено коронки ікол у групи людей юнацького віку – юнаки (17–21 років) та дівчата (16–20 років) у кількості 84 осіб. На гіпсових моделях верхньої та нижньої щелеп досліджені такі розміри коронок зубів: висота медіальної поверхні (ВМП), висота латеральної поверхні (ВЛП), висота вестибулярної поверхні (ВВП), висота язичної поверхні (ВЯП), ширина шийки зуба (ШШЗ), ширина змикальної поверхні (ШЗП).

Результати дослідження. Звичайно ікла верхньої щелепи трохи виступають у вестибулярному напрямку. Іноді його ще називають кутовим зубом, тому що він розміщується у ділянці кута альвеолярного відростка.

Діапазон розмірів коронок ікол верхньої щелепи при розташуванні їх у зубній дузі: висота медіальної поверхні – 2.0–4.8, висота латеральної поверхні – 2.8–5.1, висота вестибулярної поверхні – 5.6.–10.1, висота язичної поверхні – 5.8–8.9, ширина зуба у шийки зуба – 7.2–10.0, ширина зуба по змикальній поверхні – 6.6–8.3.

Таблиця 1. Середні значення розмірів коронок різців верхньої щелепи при розташуванні їх у зубній дузі

Зуби	Розміри	ВМП	ВЛП	ВВП	ВЯП	ШШЗ	ШЗП
13–23	X	3.36	3.65	8.38	7.46	8.42	5.82
	σ	0.88	0.60	3.05	1.09	0.74	1.75
	M	0.17	0.12	0.59	0.21	0.14	0.34

Однією з необхідних характеристик стану коронок зубів являється визначення відстані між першими премолярами та молярами, або премолярний та молярний індекси.

Таблиця 2. Середні значення ширини зубних дуг при розташуванні коронок зубів в межах зубного ряду

Ширина зубних дуг	X	σ	M
В ділянці перших премолярів	37.20	1.70	0.30
В ділянці перших молярів	48.76	1.59	0.30

Так, як він прорізається одним з останніх, він змушений уклинюватись між вже прорізними латеральним різцем та першим премоляром. Це є основною причиною аномалійного розташування коронок ікол. Скупченість, повороти довкола своєї вісі (тортоаномалії) – усі ці ознаки мають місце, коли коронки розташовані поза межами зубного ряду. Найчастіше при нестачі місця верхнє ікло прорізається з сторони піднебіння. Також має місце і вестибулярне розташування.

Таблиця 3. Середні значення розмірів коронок ікол верхньої щелепи при розташуванні їх поза межами зубної дуги

Зуби	Розміри	ВМП	ВЛП	ВВП	ВЯП	ШШЗ	ШЗП
13–23	X	4.72	4.86	8.83	6.25	8.53	7.39
	σ	0.89	0.91	1.67	1.69	0.75	1.14
	M	0.28	0.29	0.50	0.51	0.23	0.34

Діапазон премолярного індексу становить при розташуванні коронок поза межами зубного ряду – 30.4–41, а молярного – 41.5–53.

Таблиця 4. Середні значення ширини зубних дуг при розташуванні ікол верхньої щелепи поза межами зубної дуги

Ширина зубних дуг	X	σ	M
В ділянці перших премолярів	34.86	3.22	0.97
В ділянці перших молярів	46.02	3.25	0.98

Нижні ікла, як і верхні, при розташуванні їх у зубній дузі трохи виступають у вестибулярному напрямку. Ікла, як правило, нижньої щелепи не зазнають значної редукції. Це стійкі, гарно розвинуті зуби. Діапазон розмірів коронок ікол нижньої щелепи при розташуванні їх у зубній дузі: висота медіального краю – 3.0–7.0, висота латерального

краю – 2.9–6.4, висота зуба з вестибулярної сторони – 7.7–11.5, висота зуба з язичної сторони – 5.0–10.2, ширина зуба у шийки

зуба – 6.9–8.2, ширина зуба по змикальній поверхні – 5.9–7.5.

Таблиця 5. Середні значення розмірів коронок ікол нижньої щелепи при розташуванні їх у зубній дузі

Зуби	Розміри	ВМП	ВЛП	ВВП	ВЯП	ШШЗ	ШЗП
43–33	X	4.48	4.65	9.54	8.42	7.55	6.73
	σ	0.30	1.47	0.98	0.94	0.33	0.42
	m	0.06	0.28	0.04	0.18	0.06	0.08

Премолярний та молярний індекси нижньої щелепи співпадають з такими ж розмірами верхньої щелепи. Коронки ікол ниж-

ньої щелепи найчастіше розташовувались у вестибулярному напрямку, поєднувалися з поворотами довкола вісі.

Таблиця 6. Середні значення розмірів коронок різців нижньої щелепи розташуванні поза межами зубного ряду

Зуби	Розміри	ВМП	ВЛП	ВВП	ВЯП	ШШЗ	ШЗП
43–33	X	5.11	5.28	10.30	9.26	7.88	7.16
	σ	0.24	0.33	0.49	0.33	0.37	0.33
	M	0.11	0.06	0.11	0.07	0.07	0.07

Таблиця 7. Середні значення ширини зубних дуг при розташуванні ікол нижньої щелепи поза межами зубної дуги

Ширина зубних дуг	X	σ	M
В ділянці перших премолярів	30.48	1.50	0.47
В ділянці перших молярів	44.90	1.12	0.36

Висновки

1. Морфометричний аналіз коронок ікол дозволив визначити невідповідність розмірів коронок при їх різних місцях розташування.

2. Зрівняння розмірів параметрів коронок зубів, розташованих у зубній дузі показало вірогідне преобладання розмірів коронок, які розташовані поза межами: висоти медіальної поверхні ($P < 0.001$), висоти латеральної поверхні ($P < 0.01$), висоти язичної поверхні ($P < 0.05$), ширини змикальної поверхні ($P < 0.01$), різниця не достовірна для висоти вестибулярної поверхні ($P > 0.05$) і

ширини шийки зуба ($P > 0.05$) верхньої щелепи. На нижній щелепі вірогідно відрізняються усі середні параметри.

3. Середні розміри обстеженої групи ікол, коронки яких були розташовані в межах зубної дуги, можуть служити орієнтиром при біометричному дослідженні пацієнтів у клініці для уточнення діагнозу та вибору методів лікування. Зміни в розмірах між першими премолярами та молярами теж існують. Висока ступінь вірогідності зафіксована в розмірах нижньої щелепи ($P < 0.001$) та верхньої щелепи ($P < 0.05$).

ЛІТЕРАТУРА

1. Беков Д.Б. Теоретические аспекты учения об индивидуальной анатомической изменчивости органов, систем и формы тела человека // Актуальні питання морфології–Луганськ, 1998. – 292 с.
2. Ветчинкин А.В. Основы эстетического построения зубов // Клин. Имплантология и стоматология. – 2001. – №3–4 (17–18). – С. 89–91.
3. Дмитренко С.В., Краюшкин А.И., Сапин М.Р. Анатомия зубов человека. – М.: Медицина, 2000. – 195 с.
4. Колесников Л.Л. Антропология и стоматологическая анатомия // Научные ведомости. – 2000. – № 2. – С. 76.
5. Кузнецова Г.В., Персин Л.С., Попова И.В. Способ оценки морфологического состояния зубочелюстной системы // Стоматология. – 1997. – Т. 76, № 2. – С. 47.
6. Куцевляк В.И., Ткаченко Ю.В. Динамика частоты аномалий зубочелюстной системы, обусловленных наличием сверхкомплектных зубов, и ее прогнозирование с помощью методов математической статистики // Вісник стоматології. – 2000. – №3. – С. 23–24.
7. Макеев В.Ф., Риберт Ю.А. Сверхкомплектные зубы и особенности их анатомического строения // Стоматология. – 1987. – Вып. 22. – С. 121–122.
8. Масловський О.С., Лупир В.М., Масловський С.Ю. До питання про анатомічну мінливість різців людини // Вісник морфології. – 2003. – №2. – С. 428–430.
9. Петрикас О.А., Петрикас И.В. Распространенность эстетических нарушений зубных рядов // Новое в стоматологии.– 1999. – №3. – С. 21–23.
- 10.

Сирота В.О., Шкляр А.С., Кашаба М.А. Індивідуальна анатомічна мінливість окремих параметрів коронок ікол: морфометричний аналіз.

У результаті аналізу гіпсових моделей щелеп були досліджені розміри коронок ікол при розташуванні в межах та поза межами зубної дуги.

Ключові слова: варіантна анатомія, коронка зуба, індивідуальна анатомічна мінливість.

Сирота В.А., Шкляр А.С., Кашаба М.А. Индивидуальная анатомическая изменчивость отдельных параметров коронок клыков: морфометрических анализ.

В результате анализа гипсовых моделей челюстей были исследованы размеры коронок клыков при расположении в пределах и за пределами зубной дуги.

Ключевые слова: вариантная анатомия, коронка зуба, индивидуальная анатомическая изменчивость

Syrota V.O., Shklyar A.S., Kashaba M.A. Individual anatomical variability of individual parameters of crowns of icons: morphometric analysis.

At result of analyses of the plaster models of jaw–bones the measures of the crown of incisors have been done in case of the localization of crowns in the dental arch and outside.

Key words: variability anatomy, the crown of the tooth, individual anatomical changing.